

Gilde Utrecht Nieuws

jaargang 22, nummer 4, december 2021

De allerlaatste ontwikkelingen in de verspreiding van het coronavirus alsmede de chaotisch aandoende berichtgeving over de actuele besmettingsgraad vormden geen aanleiding om de uitgave van Gilde Utrecht Nieuws uit te stellen. Integendeel, het laatste nummer van jaargang 22 verschijnt precies zoals het was gepland, alsof er niets aan de hand is. Maar een eindejaarsbijeenkomst zit er dit jaar wederom niet in, ondanks alle goede bedoelingen.

In dit nummer kunt u lezen waarom lachbuien geen subsidie kunnen krijgen, wordt uw zelfkennis geprikkeld door een bezoek aan de Maliebaan en ziet u hoe wijs de Domkerk in stand wordt gehouden. En geheel in stijl is er zelfs een kerstverhaal te lezen uit onverwachte hoek. Een boeiende mijmering over de essentie van een gesprek en een interview met een Iraaks-Nederlandse dichter die onze taal meester is (waarvan akte!).

THOM VAN ROSSUM

Onsubsidiabele lachbuien, onmeetbaar ontroerende momenten en hoge percentages bijzondere ontmoetingen...

Het jaar is bijna ten einde. Tijd om afscheid te nemen van het oude jaar en vooruit te kijken naar het nieuwe. Maar voor mij gaat dat voorlopig nog even niet op; er moet in het nieuwe jaar een jaarverslag gemaakt worden over het oude jaar. Onze belangrijkste subsidiegever - de gemeente Utrecht - wil een jaarverslag met cijfers, feiten, percentages en meetbare resultaten. Dus ook in het nieuwe jaar duik ik nog een tijdje diep het oude in, om alles wat ze willen weten boven water te halen.

We moeten vragen gaan beantwoorden als: In welke wijken vonden uw activiteiten plaats? Welke doelgroepen hebt u bediend? Hoe weet u dat er behoefte is aan uw activiteiten? Hoeveel deelnemers hebt u geholpen beter Nederlands te leren? Is hun Nederlands meetbaar verbeterd? Waar kwamen ze vandaan? Wat is het percentage inburgeraars? Hoeveel eigen inkomsten heeft u gegenereerd? Hoeveel vrijwilligers zijn er werkzaam bij uw organisatie? Hoeveel uren werkten ze in totaal? Hoeveel fte is dat? Met welke organisaties werkt u samen en wat heeft de samenwerking opgeleverd? Wat is de gemiddelde leeftijd van uw vrijwilligers? Wat is de verdeling in mannen en vrouwen? Hoeveel geld heeft u uitgegeven aan paperclips en waren dit er meer of minder dan vorig jaar en waarom?

Als ik de subsidiegever was zou ik heel andere dingen willen weten. Ik zou bijvoorbeeld willen weten hoeveel vriendschappen er dit jaar bij het Gilde zijn ontstaan en of de organisatie daar tevreden mee is, of eigenlijk streeft naar meer. En ik zou vragen stellen als:

Hoe vaak werd er afgelopen jaar uitbundig gelachen tijdens een vergadering? (Geef in uw toelichting aan hoeveel decibel het betrof.)

En: hoe vaak raakten vrijwilligers tijdens het werk ontroerd? (Geef aan of dit met of zonder tranen was. Een brok in de keel mag onder tranen worden gerekend.)

KAREN, HELGA, ELS EN CISCA HEFFEN HET GLAS OP DE BALIEBORREL

FOTO: GILDEARCHIEF

Gildevrijwilligers helpen mensen onder andere om beter Nederlands te spreken en om Utrecht beter te leren kennen, maar wat heeft u zelf geleerd dit jaar?

Wanneer en waardoor had u het gevoel dat u echt het verschil kon maken in iemands leven?

Waren er het afgelopen jaar momenten dat u het niet meer zag zitten omdat

er maar geen einde leek te komen aan lockdowns, mondkapjes, vaccinatiestress, geannuleerde vakanties/concerten/theatervoorstellingen, niet werkende QR-codes, desinfecterende handgel die in een wondje prikt en 1,5 meter afstand houden terwijl je iemand liever graag eens zou willen knuffelen? (U hoeft hierbij geen specifieke gebeurtenissen en aantallen momenten te noemen, maar het mag wel.)

Als u bij de vorige vraag JA hebt geantwoord, kunt u hier aangeven hoe u uzelf weer hebt herpakt of dat u nog steeds bij de spreekwoordelijke pakken neerzit.

Voor taalvrijwilligers: Indien deelnemers bij u thuis kwamen: hoeveel koekjes serveerde u bij de koffie of de thee?

Voor rondleiders: hoe vaak bent u na afloop van een wandeling uitgenodigd om nog een kopje koffie of iets dergelijks met uw deelnemers te gebruiken?

En ten slotte: hoe vaak hebt u met een of meer Gildevrijwilligers het glas geheven om het leven te vieren? (NB: dit glas mag een alcoholische versnapering bevatten, echter een sapje, fris, thee en koffie zijn hiervoor vanzelfsprekend ook prima geschikt.)
Dat zou ik willen weten, maar ja, ik ben geen subsidiegever. Ik moet de antwoorden geven, niet de vragen bedenken...

GILDE UTRECHT IN CIJFERS EN GRAFIEKEN

FOTO: PIXABAY

Daarom zal ik me - samen met Nienke en het bestuur - begin volgend jaar maar weer gaan storten op de kale feiten en de harde cijfers. En wens ik jullie allemaal fijne feestdagen en een prachtig nieuw jaar met hopelijke heel veel onsubsidiebele lachbuien,

onmeetbaar ontroerende momenten, hoge percentages bijzondere ontmoetingen, onbeperkt koekjes en volle glazen ongeacht wijk, leeftijd en eigen inkomsten.

GERLOFKE HEKELAAR

OUDEGRACHT

FOTO: GERLOFKE HEKELAAR

DECEMBERAVOND IN UTRECHT

FOTO: RENÉ VEENIS

Vrijwilligerswerk doe je niet voor niets

Op zoek naar materiaal voor mijn conversatiegroep Nederlands kwam ik een artikelje tegen onder bovenstaande titel. Hoewel me dit een interessant onderwerp leek om met mijn groep te bespreken heb ik daarvan afgezien omdat deskundigen op het gebied van het leren van Nederlands als Tweede Taal (NT2) afraden in te gaan op dubbele betekenissen (laat staan dubbelzinnigheden) in onze taal. De titel van dit stukje is daar een duidelijk voorbeeld van: de meeste van mijn deelnemers denken bij -voor niets- meteen aan gratis, een woord dat volgens hen bij Nederlanders een grote rol in hun leven speelt. Dan wordt deze uitspraak een heel vreemde: zou de vrijwilliger dan toch betaald worden?

De rest van het artikel maakt wel duidelijk dat er iets anders bedoeld wordt en met de strekking zijn wij het vast allemaal eens. Als vrijwilliger krijg je er iets voor terug, je inspanningen worden meestal gewaardeerd (zo word ik regelmatig bedankt aan het eind van een 'les', iets dat mij in mijn loopbaan als 'echte' docent zelden of nooit is overkomen). Het is dus 'dankbaar' werk, zoals we dat met een ook al weer bijzonder gebruik van dat woord noemen.

Er is zelfs nog wel een derde betekenis aan niet voor niets te geven: je bereikt met je vrijwilligerswerk ook resultaat in de vorm van groei in vaardigheden of kennis van anderen en leert zelf ook regelmatig bij. Het is dus zeker geen 'verloren' of slecht bestede tijd.

Gelukkig zijn er veel mensen die dat zo zien en na - of naast - hun professionele, betaalde werk een vorm van vrijwilligerswerk zoeken.

Ziedaar de bestaansgrond van ons Gilde en ook in het afgelopen jaar hebben zich weer 25 nieuwe vrijwilligers gemeld als aspirantrondleider, taalondersteuner, baliemedewerker of voor een van de andere taken die bij Gilde Utrecht te vervullen zijn.

En wat nog mooier is: velen blijven dat jarenlang doen, aan het eind van 2021 hopen we maar liefst negen mensen in

het zonnetje te zetten, omdat zij 12,5 jaar bij ons actief zijn!

Tot zover mijn bespiegelingen; in deze rubriek gaat het ook om de zaken die in het bestuur aan de orde kwamen. In het vorige nummer heb ik (in een bijdrage die u door een foutje pas later apart hebt ontvangen) een beeld gegeven van de gangbare cyclus van agendapunten en verplichte zaken.

Zo hadden we het in de afgelopen tijd weer over een nieuwe subsidieaanvraag, onderbouwd door een activiteitenplan waarin veel nieuwe initiatieven en plannen staan. Ook de financiën kwamen natuurlijk vaak aan de orde: het gaat dit jaar weer wat beter dan in 2020, maar we halen de resultaten van eerdere jaren zeker nog niet.

Een vast punt op de bestuursagenda is ook nieuws uit de clusters en het is mooi om te zien dat men steeds vooruitdenkt en aan verbeteringen en vernieuwing werkt.

En natuurlijk kwamen het virus en alle maatregelen en consequenties voor het Gildewerk herhaaldelijk ter tafel. Bij het naderen van de jaarwisseling maakten we een plan voor de traditionele eindejaarsbijeenkomst, waarvan we hopen dat die dit jaar weer kan doorgaan. Bij het schrijven van dit stukje is dat helaas al weer wat onzeker geworden. Dat zou jammer zijn, want we willen zo graag sa-

HANS MARCELIS

FOTO: CHRISTIEN BOELES

men terugkijken op al het werk dat door onze vrijwilligers is en wordt gedaan.

Omdat dit in elk geval mijn laatste bijdrage voor 2021 is zeg ik u allen - namens het bestuur - dank voor de samenwerking en wens iedereen alvast een gezond en vreedzaam begin van 2022.

HANS MARCELIS,
VOORZITTER

De jubilarissen van 2021

- Cor van Ingen - rondleider
- Gerrit van der Kraats - rondleider
- Kees van Loenen - rondleider
- Jan Mulder - rondleider
- Jan van Schaik - rondleider
- Marijke van Schaik - taalaanbieder
- Johan Steen - rondleider
- Rien Stein - rondleider
- Annemarie van Wieringen - taalaanbieder

Zij zullen op de uitgestelde bijeenkomst gehuldigd worden.

In memoriam Lies van Dort

Op de woensdagmiddagen op de balie werd er vaak en uitbundig gelachen: Lies van Dort had altijd wel een goed verhaal dat ze met een soort onderkoelde humor en uitgestreken gezicht kon vertellen. Zoals het verhaal van de rollator die haar kinderen haar als plagerijtje voor haar 75ste verjaardag gaven of de perikelen rondom haar 17-jarige schoonmaakster die aan het sparen was voor een winterjas van € 800. Ook over haar vele zussen was altijd wel wat te vertellen, net als over haar kinderen en kleinkinderen met wie ze jaarlijks een tijd op Texel doorbracht, 'haar' eiland waar ze graag kwam. Lies zat vol mooie verhalen!

Soms waren de verhalen minder leuk, want Lies was al lange tijd ziek. Ze had een zeldzame vorm van kanker, maar had medicijnen om het onder controle te houden. Dit ging met ups en downs maar altijd was er die enorme levenslust en vierde ze het leven met vrienden en familie. Groot was de schok dan ook toen Lies 14 november onverwacht overleed. De week ervoor had ze nog twee middagen op de balie gewerkt, dus dit had niemand zien aankomen.

Lies heeft veel gedaan voor het Gilde en was al sinds 2004 vrijwilliger. Ze werkte op de balie en ze was lange tijd coördinator van Samenspraak. Lies kende daardoor heel veel Gildemensen, zowel rondleiders als taalvrijwilligers. Ook zong ze een aantal jaar bij de Steegzangers (het zangkoor van de Zeven Steegjes), ook daar ontmoette ze diverse Gildevrijwilligers.

Lies was kleurrijk, humoristisch en authentiek. Onder alle omstandigheden bleef ze zichzelf: oprecht, hulpvaardig en betrokken. Haar achtergrond als basisschooldocent kwam soms nog wel eens om de hoek kijken als het ging om het gebruik van correct Nederlands in mailtjes, of het inwerken van nieuwe baliemedewerkers. Het kwam ook van pas bij de intakegesprekken die ze voerde met deelnemers voor Samenspraak die langskwamen op kantoor. Dat deed ze met veel geduld en altijd liet ze de gesprekspartner in zijn of haar waarde.

Lieve Lies, we gaan je ontzettend missen!

In december 2015 verscheen een interview met Lies in Gilde Nieuws Utrecht

LIES VAN DORT

FOTO: PRIVÉARCHIEF

BALIEUITJE 2019

FOTO: GILDEARCHIEF

LIES VAN DORT, ULLI HILD EN HELGA WEIJDEMA
IN BERLIJN (2015)

FOTO: ARCHIEF ULLI HILD

‘Ken Uzelve’ Een bezoek aan Ultrajectina

Eindelijk mochten we weer... de activiteitencommissie had voor ons een bezoekje geregeld aan de loge van de vrijmetselarij aan de Maliebaan 70A. Om preciezer te zijn, het pand waarin drie van de vier loges die Utrecht telt hun domicilie hebben. Wij worden ontvangen door twee leden van de oudste loge van Utrecht, Ultrajectina.

Op de gevel prijkt het bekende symbool met de passer en winkelhaak. En de grote vraag voor de meesten van ons is ongetwijfeld of ze eindelijk iets van de mystiek waarmee dit gezelschap omgeven is kunnen wegnemen. En de conclusie moet zijn, ik spreek maar voor mezelf, dat dit maar ten dele gelukt is.

Ter introductie geven onze beide gastheren een heel nuchtere definitie van wat dit genootschap inhoudt: we zijn een club mannen die elke maandagavond bij elkaar komt en daar door presentaties, dialoog en reflectie probeert te komen tot meer inzicht in onszelf en daarmee in de samenleving. Daarmee hopen we individueel en als vereniging te bouwen aan een betere, rechtvaardigere wereld. Deze avonden verlopen volgens traditionele rolverdeling en spelregels. De belangrijkste spelregel: het gaat er niet om de ander te overtuigen van het gelijk van jóúw zienswijze, maar je probeert door te luisteren en vragen te stellen inzicht te krijgen in de inzichten van je gesprekspartners. En daarmee zelf een rijker mens te worden.

In lijn hiermee stellen onze gastheren in eerste instantie vooral vragen over onze ervaringen met de vrijmetselarij, over onze perceptie. Persoonlijk vind ik dat teleurstellend, en ik lijk niet enige. En dus komt er een groot aantal vragen van onze kant. En die vragen worden uiteraard vriendelijk beantwoord. Zo ontstaat er toch een beeld van hoe het eraan toegaat op die maandagavonden. Een rolverdeling in meesters en gezellen, in een vaste opstelling. Maatschappelijke of partijpolitieke voorkeuren, baan

of inkomen van de deelnemers doen er niet toe. Indrukwekkend is de openheid van een van de gastheren, waarmee hij ingaat op zijn persoonlijke drijfveren om aansluiting te zoeken bij de loge. En over de impact die het lidmaatschap op zijn persoonlijke leven heeft. Het is zeker geen vrijblijvend avondje klaverjassen. Zoveel wordt wel duidelijk.

En ja, er wordt toch ook wel een beetje ingegaan op het verleden van de vrijmetselarij, die ergens begin 1700 (of nog eerder) in Engeland ontstaan is, de achterdocht waarmee de vereniging door de gevestigde orde bekeken is, de symboliek van de ruwe stenen die je overal in het pand ziet en die al zoekend tot kubussen, ‘bouwstenen’ gemaakt moeten worden, waarmee een betere wereld gebouwd kan worden.

Dan wordt het toch nog écht spannend. We mogen na de pauze mee naar boven, naar de Tempel. Een afgesloten ruimte zonder ramen, alleen een luchtkoker (de eerste vrijmetselaars waren alchemisten, er kon dus wel eens een ontploffinkje voorkomen). Een helder blauw, gebogen plafond met een sterrenhemel. Centraal het alziend oog met de tekst Ken Uzelve. Intrigerende teksten aan de muur. En ook hier weer dezelfde specifieke opstelling die we beneden al gezien hebben. Hier vinden dus al die spannende rituelen plaats...

We hadden het kunnen weten. Ja, de rituelen met verkleedpartijen en zo bestaan echt. Maar wat ze precies

LOGE ULTRAJECTINA

FOTO: ARCHIEF LOGE ULTRAJECTINA

inhouden, dat houden de heren toch liever binnenskamers. Zoals dat al eeuwenlang gebeurt. Toch maar Dan Brown, óók aanwezig in de bibliotheek van de vrijmetselaars, erop naslaan.

Ten slotte, het verzoek om dit verslagje te schrijven kreeg ik pas ná ons bezoekje aan de Maliebaan. Ik heb tijdens het bezoek destijds geen aantekeningen gemaakt en beperk me daarom tot wat persoonlijke impressies. Ik hoop dat mijn collega's zich erin herkennen.

Zekerheidshalve heb ik toch ook maar geprobeerd om wat dingen na te zoeken en daarbij kwam ik twee aanraders tegen:

- Een artikel in DUIC van oktober 2016, geschreven door Robert Oosterbroek. Echt heel informatief en leesbaar: https://issuu.com/duic/docs/duic_krant_020_oktober_2016/3
- De podcast Het Spoor Terug van de VPRO. Aflevering Jammerlijke Rijmelarij? van 26 september 2021. Hierin wordt onderzocht hoe het kan dat het libretto van Die Zauberflöte van Mozart vanaf de eerste uitvoering van de opera met kritiek overladen is. Een Nederlandse onderzoeker weet zeker de verklaring gevonden te hebben en... het heeft alles te maken met het onderwerp van ons bezoekje aan de Maliebaan. De geheimen van de vrijmetselarij onthuld?

GEERT VAN BEEK

Domkerk zoekt Domdragers

Rijksmonument vergt permanent onderhoud

Eeuwenoude monumentale gebouwen zoals de Domkerk zijn parels voor de stad en de gebruikers maar voor beheerders zijn het ook hoofdpijndossiers. Onderhoud en restauratie van de Domkerk lopen enorm in de papieren en hoewel de status van rijksmonument fraai klinkt, heeft de laatste restauratie 2017–2022 circa vijf miljoen euro gekost. Dat het niettemin is gelukt, stemt Theo Kralt, de voorzitter van de commissie Restauratie en Fondsenwerving Domkerk, zeer tevreden.

Dit dankzij grote bijdragen van het ministerie van Cultuur (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed), de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en circa 1,5 miljoen euro afkomstig van particuliere bijdragen en vooraanstaande culturele fondsen, waaronder bijdragen van de Stichting Vrienden van de Domkerk. 'De Dom is weer in goede staat gebracht en helemaal klaar voor kerkelijk en multifunctioneel gebruik', vertelt hij tijdens een toelichting op de restauratie die in 2017 begon. Constructief is de Dom volgens Kralt in goede staat maar de buitenzijde waarin circa tachtig natuursteensoorten zijn verwerkt, vraagt permanente aandacht en onderhoud.

Het restauratiewerk betrof dit keer vooral het steenwerk aan de buitenzijde van de Dom. Samen met de Rijksdienst

voor Cultureel Erfgoed (RCE) en de architect werd een plan opgesteld voor die delen die het meest restauratie nodig hadden. Ook om naar beneden vallend gesteente te voorkomen. Vooral aan de kant bij het Academieggebouw en de noordzijde zijn de restaurateurs langdurig bezig geweest. 'Soms moest natuursteen worden vervangen die door regen, wind en ijs waren uitgehold en moest voegwerk worden hersteld. Tegelijkertijd werden gevelementen en ornamenten schoongemaakt en waar nodig vervangen.' En dan praat je in dit geval over enorme oppervlakten. De steigers aan de westkant van de kerk telden veertien verdiepingen. 'Zo is bijvoorbeeld het exterieur van de kapel naast het Domcafé van onder tot boven gerestaureerd. En aan de noordkant van de kerk zijn de lijst en het steenwerk van

het zogenoemde Profetenraam uit 1936 (gemaakt door Richard Roland Holst) grondig nagelopen op schade. Nadat de glas-in-loodramen er voor deze klus uit waren gehaald, zijn deze per raam ook helemaal schoongemaakt. Daardoor komen de afbeeldingen, zoals van de profeet en wetgever Mozes, de priester Aäron, koning David en de profeet Elia weer veel beter tot hun recht, ook omdat de lichtinval in de kerk op de ramen duidelijk is verbeterd door al het schoonmaakwerk.'

Het Citypastoraat Domkerk draagt de jaarlijkse onderhoudslasten van de Dom en draagt als beheerder zorg voor een goed gebruik. Hiermee is jaarlijks circa 100.000 euro gemoeid. Voor de restauratie voor de periode 2017-2022 is voldoende geld 'opgehaald', aldus Kralt. Ook voor de onderhoudsperiode na 2023 zijn de plannen al gemaakt en bij de RCE neergelegd. Zo vraagt de zuidgevel van de Dom dan zeker aandacht. Aan de bovenzijde van de kerk moet de buitenzijde van een aantal luchtbogen aangepakt worden. En daarom is de fondsenwerving voor dit project al gestart. Het ene restauratieproject is nog nauwelijks voltooid of de volgende ronde van noodzakelijk te verrichten werkzaamheden dient zich alweer aan. In dit kader is het verkrijgen van voldoende particuliere middelen voor het dekken van de vereiste eigen bijdrage van groot belang.

Waar het kerkbestuur in elk geval op kan rekenen zijn de bijdragen vanuit de Stichting Vrienden van de Domkerk. Zij hebben dit jaar een campagne uitgerold om het aantal Vrienden fors te laten stijgen. Voorzitter Bart van

THEO KRALT BIJ DE DOMKERK

FOTO: COR VAN SANTEN

Meegen spreekt van ruim tweehonderd nieuwe donateurs die jaarlijks allemaal goed zijn voor giften variërend van vijftig tot honderd euro en sommigen doneren nog veel meer. Een nieuw initiatief van de Vrienden is de werving van zogeheten Domdragers. Dat zijn steunpilaren die beloven dat ze elk jaar ten minste 250 euro zullen doneren. Als tegenprestatie worden voor deze gulle gevers speciale evenementen in en om

de Dom georganiseerd. Van Meegen is ervan overtuigd dat dit initiatief om extra inkomsten binnen te halen, gaat werken. 'Wij steunen het kerkbestuur om de Dom elke dag open te stellen voor bezoek. Dat lukt ook dankzij de inzet van veel vrijwilligers maar er worden natuurlijk wel kosten gemaakt. Daarnaast willen wij dit unieke gebouw doorgeven aan volgende generaties en dat vereist dat we stevig bijdragen aan het onderhoud van de Dom.'

Meer weten over de actie om Domdragers te zoeken? Kijk op www.domkerk.nl/wordvriend. Op YouTube zijn via Domkerk Insight diverse korte filmpjes te zien over de restauratie van de kerk.

COR VAN SANTEN

HERPLAATSING CANTHOGELS (GEVELSTENEN DOMKERK)

FOTO: THEO KRALT

DOMKERK

FOTO: COR VAN SANTEN

Navigeren naar persoonlijk contact

Lezer, ik neem u een ogenblik mee naar buiten. Spreken onbekenden elkaar op straat nog wel eens aan? Hele groepen, die elkaar kennen verdringen zich om de tap, dat wel, maar mensen die elkaar niet kennen? Spreken die elkaar aan? Dat is ook niet echt nodig; er zijn zoveel hulpmiddelen die ons ten dienste staan in een (vreemde) stad.

Als we iets niet begrijpen vertaalt Google Translate dat voor ons in een oogwenk. In welke taal dan ook. Als je je weg moet zoeken in een vreemde stad wijst Google Maps je hoe je daar snel komt. Dopjes in je oren en je hoort een computerstem die je precies aangeeft hoe je moet rijden (neem bij de rotonde de derde afslag en houd daarna links aan). Je bent snel en precies waar je wezen moet (na 50 meter bestemming bereikt aan de linkerkant). We hebben niemand nodig.

U hoort het al, ik kom uit een tijd dat het gewoon was om de weg te vragen als je er met de plattegrond niet uitkwam (*Mevrouw, mag ik u wat vragen? Ja, dan moet u, even denken, bij de tweede, nee derde stoplichten rechtsaf en dan steeds rechtuit, met een bocht, tot u bij een park komt. Daar moet het ergens zijn*). Vaak werd je wel getroffen door de vriendelijkheid en de hulpvaardigheid van de mensen (*Ik fiets wel even voor u uit, het is niet ver*).

Was het toen dus beter? Nee, dat denk ik niet. Google Maps is veel sneller en nauwkeuriger dan behulpzame, toevallige voorbijgangers. Het programma is ook niet ontworpen om het contact tussen mensen te bevorderen maar om snel, tussen die mensen door, van A naar B te manoeuvreren. De meeste apps zijn niet gemaakt met het oog op persoonlijk contact tussen mensen. Ze hebben in de afgelopen periode overigens wel hun nut bewezen. Tegelijkertijd blijft het belangrijk om persoonlijk contact te onderhouden, onder vier of meer ogen. Ja, die ogen praten dan mee. We hebben elkaar nodig. En zo navigeer ik naar onze taalactiviteiten, waarbij we mensen begeleiden die onze taal beter willen spreken. Dat informele taalaanbod is heel belangrijk. Informeel, want we zijn immers geen taalschool. Maar het gaat niet alleen om de taalontwikkeling van onze deelnemers. We stimuleren ook hun zelfvertrouwen en de durf om te praten in onze taal. We laten zien dat op elk niveau conversatie mogelijk is. Dat is mooi werk. Dankbaar werk ook, we doen het echt niet voor niets, we worden ervoor beloond. Er zijn veel manieren waarop we mensen begeleiden met taal, een-op-een of in groepen, leesgroepen in de bibliotheek en

door middel van taalwandelingen.

Zo'n taalwandeling was er op 18 november op Kanaleneiland, vanuit de bibliotheek daar, waarbij we enkele interessante plekken in die wijk bezochten. We liepen het Huis van de Vrede binnen, een restaurant en wandelden langs een speeltuin en het kanaal naar de brug. En intussen konden we praten we over allerlei onderwerpen die ons bezighouden. Het werk eist nogal wat van ons aan aandacht en inlevingsvermogen. We moeten uitzoeken, samen met degene die wij begeleiden, welke vorm van begeleiding is aangewezen, hoe die het beste gegeven kan worden en wat daarbij komt kijken. Dat kunnen we natuurlijk in ons eentje uitvinden maar het is beter ons licht op te steken bij anderen en gebruik te maken van de ervaring van collega's. Er zijn cursussen en workshops die door collega-organisaties worden gegeven en een keer per jaar organiseert de CCTA o.a. een bijeenkomst van al onze taalaanbieders.

BABAN KIRKUKI SPREEKT OP DE TAALBIJEENKOMST FOTO: GERLOFKE HEKELAAR

Zo'n plenaire bijeenkomst vond plaats op 12 oktober jl. in De Sjuut, het buurthuis in 'De Zeven Steegjes'. Voor de pauze gaf de Utrechtse dichter Baban Kirkuki, van wie elders in dit nummer een gedicht is afgedrukt, een inleiding en antwoordde hij op vragen over de manier waarop hij de Nederlandse taal heeft leren beheersen. Daarna hebben we in groepjes met elkaar gepraat over ons werk aan de hand van een aantal

vragen, onder het genot van een drankje en een hapje. Ik kom daar graag nog een keer op terug. Een geslaagde, nuttige en plezierige bijeenkomst.

Als u dit leest, is het bijna het einde van het jaar. Mede namens de leden van de CCTA, de coördinatiecommissie taalaanbieders, dank ik u hartelijk voor uw inzet voor onze taaldeelnemers in het afgelopen jaar.

En, zoals altijd, zijn uw opmerkingen, vragen en wensen welkom op kantoor@gildeutrecht.nl

MARTIJN VERVIERS

OPPERSTE CONCENTRATIE BIJ DE TAALVRIJWILLIGERS

FOTO: MARTIJN VERVIERS

TAALBIJEEENKOMST IN BUURTHUIS DE SJUUT

FOTO: MARTIJN VERVIERS

EEN ONVERGETELIJK KERSTDINER

door Senta de Haas, taalvrijwilliger bij Gilde Utrecht
(Dit verhaal is eerder verschenen in De Oud-Utrechter)

Omdat wij in een zeer klein huisje woonden - de huiskamer omvatte welgeteld zestien vierkante meter - waren er strikte afspraken nodig. Zo mochten wij nooit in de keuken komen, want in de twee bij twee meter was alleen ruimte voor moeder.

Die gebruikte bij het eten voorbereiden allerlei lekkere recepten en kon daarbij absoluut geen pottenkijkers gebruiken. Eerste Kerstdag was bij ons dan ook een culinaire belevens waar een driesterrenrestaurant jaloers op kon zijn. Geen borden met niksigheidjes voor 125 gulden en na afloop nog de maag vullen bij een patattent.

Kerstdag

De voorbereidingen in de keuken gingen verder en ook in de huiskamer begon het feest zichtbaar te worden. Het mooie porseleinen servies werd op tafel gezet. Naast al dat moois kwam het gepeetste bestek, met ernaast kristallen glazen. Wij, als kinderen, keken onze ogen uit en kregen de raad stil te zitten en niet te knoeien en vooral niet met elkaar te kibbelen, want het was kerst. De start was meestal het genieten van een Kalte Platte: een mooi bordje uitgezochte fijne vleeswaren, zogenaamde delicatessen, mooi opgemaakt met een tomatenroos. Daarna volgde soep, meestal een heldere ossenstaartbouillon. Waar kun je die staart nog kopen? In Overvecht zijn alle slaggers verdwenen.

Het hoofdgerecht

Het hoofdgerecht was of heerlijk stoofvlees, waar alleen moeders het recept van hebben, of een rollade die de slager maakte waar je bij stond en minder kruiden bevatte dan doorsnee. Moeder wilde vlees proeven en geen maggi. Het stoofvlees gaarde uren in de schuur op een petroleumstel. De schuur moest wel op slot vanwege de kat, je kon nooit

SENTA DE HAAS BIJ DE KERSTBOOM

FOTO: PRIVÉARCHIEF

weten. Deze kat had namelijk ooit een stuk vlees gestolen van een aanrecht bij ons in de straat. Het was een riblap en hij liep daar heel moeilijk mee te sjouwen. Die mensen hadden een hond en Wolfie zal wel de schuld hebben gekregen. Als het rollade was, ging die in de oven en geurde het huis uren van tevoren. Groente van het seizoen en niet vergeten, dieprood gekleurde stoofoeren. Die werden op een eenvoudige maar zeer doeltreffende manier gestoofd. Namelijk in rode wijn en een klein beetje water. Er werden kruidnagels ingestoken en suiker en kaneel werd toegevoegd. Op het laatst werd het vocht ingekookt, zodat het perensap stroperig werd. Als dat verdwenen was en de tafel ontruimd, kwam er na enige tijd een luchtigheidje voorbij.

Het nagerecht

Een heerlijk toetje, meestal iets uit

een weckpot met zomers fruit, en een flinke lik slagroom. Die slagroom werd geklopt in een molentje. Een van ons mocht dat dan draaien. Als de kom van het molentje bijna leeg was, mocht de kat die leeg likken tot de snorharen en oren verdwenen waren onder de room en hij de hele avond zoet was met snoet poetsen. Voor de ouderen was er koffie en voor de kleintjes ranja zonder rietje, want dat vond moeder onzin. Toen al milieubewust?

Een onvergetelijk kerstdiner

Eenmaal heeft moeder gehaktballen geserveerd. Wat was er gebeurd? Een kennis van vader kon voor een kerstgans zorgen. Daar had vader wel oren naar en er werd dus een gans besteld. In huize De Haas werd twee dagen voor de kerst gebeld en ik deed de deur open. Er werd me een doos in de handen geduwd... de bestelling. De

jongen die de doos afgaf, pakte zijn fiets met nog zo'n doos en weg was hij. Bij het openen van de doos stak een fiere gans zijn kop naar buiten en ik duwde de doos weer dicht. Dat vond Gak niet leuk, want... gak, gak, gak! klonk het gemopper.

Goede raad was nodig. De doos bleef dicht tot vader binnenkwam. Gelukkig was dat maar een half uurtje wachten. Groot was ook zijn ontsteltenis, want dit viel tegen. Hij had geen rekening gehouden met het feit dat deze gans naturel werd geleverd. Er werd in de schuur een hok van planken gemaakt en het dier kreeg wat groente te eten en een bakje water en wij bivakkeerden voortdurend met mutsen op bij het dier, dat die aandacht prachtig vond. Zijn mooi gekleurde verenpak trok aller aandacht.

De waarheid

Tot... ons werd verteld dat we Gak met de kerst zouden opeten. Er brak een opstand uit, er werd gescholden... vader was een dierenbeul. En moeder niet veel beter. Moeder werd rood van woede, want die zag een kerst de mist ingaan.

De volgende dag kreeg Gak weer lekkere hapjes en aaitjes en geruststellende woorden te horen. 'Wij eten jou niet op hoor, lieverd.' Die avond werd Gak naar een andere familie vervoerd, die wel gratis gans wilden eten. Een dure grap voor vader. Moeder staakte en wilde geen diner meer klaarstoven. Maar ja, kinderen straffen voor een fout van vader? Dat was te gek en ik werd naar Slager Hiene gezonden met de opdracht vlees te kopen voor een gehaktballenfeest. Ja, dat had gevolgen voor de latere jaren. Vader informeerde nooit meer naar het kerstdiner en moeder was weer de baas

in huis en achter het fornuis. Als het redelijk weer was, gingen we wandelen naar Park van Kol om de dieren te voeren of van de berg af te roetsjen met de slee. Het is maar een kleine herinnering, maar voor iemand van tachtig plus heel leuk om oude foto's nog eens ter hand te nemen en weg te dromen naar een tijd die heel veel goede dingen had. Tevredenheid, gezelligheid, warmte, saamhorigheid en weinig eenzaamheid. Iedereen gezellige kerst en een goede jaarwisseling gewenst en een gezond 2022.

SENTA DE HAAS
ATNES@LIVE.NL

GAK!

BOEKEN

MuurKunst in Utrecht

In het vorige nummer van Gilde Utrecht Nieuws stond een uitgebreid artikel over muurschilderingen in Utrecht. In aanvulling daarop wijzen we jullie graag op het indrukwekkend complete boek *MuurKunst in Utrecht*.

Joost van Waert zwierf de afgelopen jaren door Utrecht en maakte foto's van Utrechtse muurschilderingen en gevelstenen. Dit resulteerde in het onlangs verschenen fotoboek getiteld *MuurKunst in Utrecht*. Zeer de moeite waard, hoewel ik het persoonlijk jammer vind dat er een drukke achtergrond in de vorm van een bakstenenmuur is gebruikt bij de foto's. Niettemin vormt dit boek een leuke en kleurrijke aanvulling op de Utrechtse boeken.

Uitgever: Joost van Waert € 20,00

Interview met dichter Baban Kirkuki

‘Ik loop graag langs een rivier’

De Iraaks-Nederlandse dichter Baban Kirkuki presenteerde zich op de plenaire bijeenkomst van de taalvrijwilligers van het Gilde op 12 oktober. Reden genoeg om wat meer over hem te weten te komen in een persoonlijk interview.

Kun je iets over je jeugd vertellen?

Ik ben geboren in een Koerdische familie op 1 januari 1974 in Kirkuk, Noordoost-Irak. Het is een stad die groot geworden is door de olie-industrie, nu met rond 1,5 miljoen inwoners. De stad heeft een heel warm klimaat.

Ik woonde daar met mijn ouders, broers en zussen in een wit, ommuurd huis met een soort patio en een trap naar de verdieping.

Vlakbij was de rivier de Khasa waar ik graag heen ging om te zwemmen of te wandelen. Ik had weinig speelgoed en was meestal buiten met mijn vrienden, langs de rivier, bij het voetbalveld naast de begraafplaats. Vanaf de rivier kon je de hoog gelegen citadel zien, een 5000 jaar oud bouwwerk (monument), waarvan Saddam Hoessein een kazerne gemaakt had.

BABAN KIRKUKI

FOTO: AART DE VEER

FRAGMENT GEDICHT VAN BABAN LANGS DE OUDEGRACHT (STAAR MAAR VERDER).

S IS DE 833STE LETTER, GELEGD DOOR BABAN ZELF.

FOTO: AART DE VEER

Wat had je meeste interesse?

Dat was zeker ‘taal’. Wij spraken thuis Koerdisch maar op school was de taal Arabisch. Ik heb Arabische taal gestudeerd en leerde ook al, vanaf mijn elfde jaar, Engels. Koerdisch en Arabisch behoren tot heel verschillende taalfamilies – ze hebben ook een eigen schrift. (Koerdisch wordt ook wel met Latijnse letters geschreven.)

Kun je de aanleiding tot je vlucht schetsen?

In de jaren tachtig ontstond de oorlog tussen Irak en Iran, het ging om macht en economische belangen. Ook het verschil tussen Soennieten (Saddam Hoessein!) en Sjiieten (Iran) speelde een rol. Mijn ouders waren moslim, maar ik ben atheïst. Na de oorlog, in 1988 was het rustig tot 1991, maar toen kwamen de Golfoorlogen (Saddam Hoessein viel Koeweit binnen). Politiek was een heel gevoelig onderwerp en je moest erg oppassen, zeker als Koerd.

Ik had tijdens mijn studie enige tijd een eigen boekwinkel met een medewerker. We verkochten voornamelijk Arabisch-talig werk.

Ik schreef toen ook al gedichten, over de natuur maar ook in bedekte termen over de vrijheid en dat met gebruik van

metaforen. “De hemel is bedekt, zwarte wolken schuiven voor de zon.” In 1999 werd het mij te heet onder de voeten.

En je tocht naar Nederland?

Ik nam afscheid van mijn moeder, mijn vader was al overleden. Met behulp van een mensensmokkelaar kwam ik in Turkije terecht en daarna in Europa. Ik wilde eigenlijk naar Duitsland (had Duits gelezen, o.a. Thomas Mann, Herman Hesse) maar kwam in Frankrijk aan. Op reis naar Nederland werd ik in Roosendaal door de politie uit de trein gehaald – ik had geen paspoort en mocht niet doorreizen. Ik heb toen in Nederland asiel aangevraagd en zo begon mijn ‘tocht’ langs verschillende AZC’s waaronder Gilze-Rijen en Arnhem.

Hoe ontwikkelde jouw kennis van onze taal zich en wat vind je eigenlijk van het Nederlands?

Ik had in 2002 de verblijfsstatus

Het Utrechts Stadsdichtersgilde werd in 2009 opgericht door de toenmalige eerste stadsdichter van Utrecht, Ingmar Heytze, nu erelid van het Gilde. In januari 2011 heeft de Gemeenteraad besloten om de taak van het „Stadsdichten” voortaan in handen te leggen van dit gilde, als eerste en enige gemeente in Nederland.

Het Stadsdichtersgilde draagt zorg voor een divers aanbod van stadsgedichten in opdracht van de Gemeente Utrecht en zet zich op eigen initiatief in voor de zichtbaarheid van dichtkunst in de stad.

De leden van het Utrechts Stadsdichtersgilde anno 2021 zijn: Ruben van Gogh, Alexis de Roode, Anne Broeksma, Baban Kirkuki, Hanneke van Eijken, Fred Penninga, Els van Stalborch, Jan van der Haar, Pauline Pisa, Daniël Vis en Dorien Dijkhuis.

Bron: www.stadsdichtersgilde.nl

gekreken, en betrok een huurwoning in Arnhem. In een van de AZC’s had ik al uitstekend les gehad en mijn belangstelling voor de Nederlandse taal groeide. Ik kocht een dik woordenboek Arabisch – Nederlands. Op de Radboud Universiteit in Nijmegen leerde ik verder en ook haalde ik daar het colloquium doctum.

Ik vind Nederlands mooi. Toen ik als vluchteling in Roosendaal aankwam hoorde ik de taal voor het eerst: het klonk als vogels in een bos! Er zijn veel mooie woorden zoals ‘zee’ en ‘herinnering’. Nederlands is compact, praktisch en direct.

Ik had al gedichten geschreven in het Arabisch maar wilde dat ook in het Nederlands doen. Inmiddels heb ik vier dichtbundels gepubliceerd* en ben bezig aan een vijfde. Favoriete dichters zijn o.a. Slauerhoff en Wigman. Ik hoor bij het ‘Utrechts stadsdichtersgilde’ en heb ook een gedicht geleverd voor de ‘Letters van Utrecht’. Mijn gedichten kennen geen vaste vorm en ook gebruik ik geen rijm.

Hoe kwam je bij het Gilde?

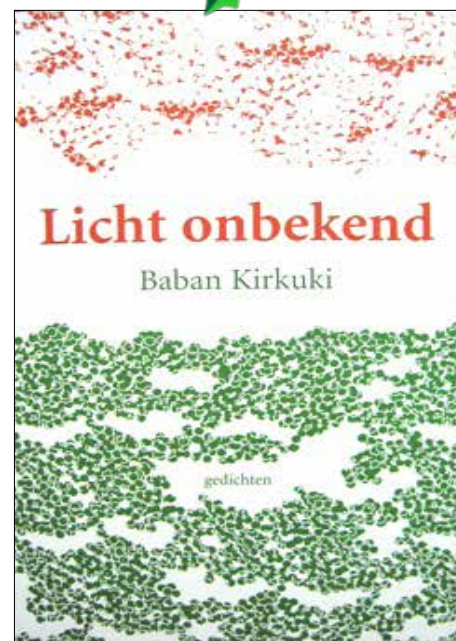
Hans Marcelis nodigde mij uit voor de plenaire bijeenkomst van de taalvrijwilligers. Ik heb daar verteld over mijn ervaringen als Nieuwe Nederlander. Ook heb ik een gedicht voorgelezen en vragen beantwoord.

Wat doe je in je vrije tijd?

Ik zwem, fiets en wandel graag. En heb mooie vakantieën gemaakt naar Duitsland, Frankrijk en Spanje. Ook ben ik een aantal keren terug geweest naar Irak, waar ik kan logeren bij mijn zus. Het viel mij wel op dat “de duiven daar veel dunner zijn dan hier”. Van het Nederlandse landschap houd ik ook, vooral van de rivieren, de kust en de wadden. Of ik nu langs de Khasa of de Kromme Rijn loop: een rivier geeft mij energie. De bergen bieden mij een ander perspectief, dan kijk ik de diepte in.

AART DE VEER

*Op weg naar Ararat, Lontananza, Territorium, Licht onbekend

LICHT ONBEKEND - BUNDEL VAN BABAN KIRKUKI
UIT 2014

NEST VAN VRIJHEID

in de zee ben ik gevangen
door de golven

in het leven ben ik gevangen
door het reizen

in jouw ogen
ben ik verbannen naar het
eiland van rust

in mijn vlucht ben ik
gevangen door het ontdekken
van een nieuwe haven

in de toekomst ben ik
gevangen door beslissingen en twijfels

in mijn hoofd ben ik
gevangen door de muur van logica
in mijn hart door de gekte

ik wil dit
verlaten
en leven in jouw nest

Gepubliceerd in *Utrecht Stad van het Midden*, Martin van Thiel, 2013

Zie ook: www.babankirkuki.com

De leesgroepen maken een nieuwe start

Gesprek met Marjolein Udo, coördinator leesgroepen bij Gilde Utrecht

De leesgroepen van het Gilde zijn weer gestart! Dat is de boodschap van de folder die in de Utrechtse bibliotheken ligt en uiteraard ook op de website van Gilde Utrecht wordt verspreid.

De activiteiten kwamen maandenlang stil te liggen vanwege de coronapandemie. Voorheen kwamen wekelijks zes groepen onder leiding van een taalcoach van het Gilde bijeen in een van de filialen van de Utrechtse bibliotheek. Nu is er nog maar één groep bezig, vertelt Marjolein Udo in de bibliotheek op het Smaragdplein in de wijk Hoograven.

Marjolein is ruim een jaar geleden begonnen bij het Gilde als de nieuwe coördinator van de leesgroepen. Een andere Gildevrijwilliger is in Hoograven wekelijks als taalcoach bezig met een leesgroep. Terwijl we haar spreken reikt een medewerkster van de bibliotheek de taaltas aan waarin deze week diverse krantenknipsels zitten die met de deelnemers worden gelezen. De cursisten hebben met elkaar gemeen dat ze de Nederlandse taal beter onder de knie willen krijgen. De een komt omdat hij of zij het inburgeringsexamen wil halen. Een ander vindt het belangrijk om beter voor de dag te komen in een sollicitatiegesprek. Weer anderen willen met mede-cursisten Nederlands spreken om hun niveau te verhogen.

De Gilde-leescoach geniet van haar werk. 'Ik vind het zo leuk dat mensen van een andere nationaliteit de moeite nemen om Nederlands te leren en te lezen! En niet denken: ze spreken in Nederland toch wel Engels!' Wel merkt zij dat woorden die wij als vanzelfsprekend gebruiken voor cursisten soms helemaal niet direct te begrijpen zijn. 'Maar door samen te lezen en uitsluitend Nederlands te spreken zie je dat het zelfvertrouwen van de deelnemers groeit. Dat is ook zo mooi om te ervaren.'

Een van de deelnemers zegt graag naar de leesgroep te komen. Als ze geen oppas heeft, neemt ze haar baby mee in de kinderwagen. Zelf wil zij haar Nederlands verder verbeteren en

MARJOLEIN UDO - COÖRDINATOR GILDELEESGROEPEN

FOTO: COR VAN SANTEN

vol trots vertelt ze ook al een baan te hebben gevonden. Naast de taal kan ze ook de Hollandse keuken wel waarderen. 'Zuurkool en erwtensoep staan ook bij ons op tafel.'

De leescoach heeft geen onderwijskundige ervaring maar zegt 'graag met taal bezig te zijn.' En ik lees zelf heel graag, voegt ze eraan toe. En via het Gilde heeft ze de cursus 'Taal voor het leven' gevolgd. Ook Marjolein Udo heeft die cursus met succes afgerond. En net als de leescoach mag ze graag een boek pakken. Een van haar favoriete schrijvers is de Ierse auteur Sebastian Barry die in 2005 internationaal doorbrak met zijn roman *Een lange, lange weg*. 'Dat boek kan ik nog altijd aanbevelen, zowel voor het verhaal als voor de schrijfstijl,' aldus Marjolein.

De bibliotheek is voor Marjolein trouwens vertrouwd terrein. Zij volgde de opleiding tot bibliothecaris en werkte jarenlang in verschillende bedrijfsbibliotheken. Toen ze vorig jaar haar baan verloor, kwam ze al snel uit

bij het Gilde om bezig te blijven, als vrijwilliger. Het werk als coördinator van de leesgroepen kost haar gemiddeld iets meer dan een halve dag per week. Intussen heeft ze overigens weer verschillende betaalde banen. Zo werkt ze in Arnhem in het Rijnstate Ziekenhuis als informatie-specialist en doet ze dit werk tijdelijk ook in het Erasmus MC in Rotterdam. Als freelancer is zij bovendien actief voor de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). De wervingsacties van het Gilde hebben alweer drie nieuwe leescoaches opgeleverd. Marjolein Udo is ervan overtuigd dat ook het aantal deelnemers weer zal groeien. De kosten voor de cursisten zullen geen drempel zijn want die bedragen slechts tien euro per half jaar.

COR VAN SANTEN

Ik loop, ter voorbereiding op een rondleiding, door de stad om mijn verhaal goed in me op te nemen. Een aantal keren kom ik twee groepen tegen die duidelijk met een speurtocht bezig zijn, en even duidelijk concurrenten van elkaar. Op zeker moment sta ik op de binnenplaats van hotel Karel V. Ik ben daar nog niet zo vaak geweest en repeteer voor mezelf wat ik daar en daarvan kan vertellen. Een van de twee groepen blijkt vlak bij mij te staan. Iemand ervan, ze is duidelijk de leidster, althans ze is het meest aan het woord, zo was me al eerder opgevallen, stelt een vraag uit de puzzeltocht: Meneer, weet u..." (de vraag zelf herinner ik me niet). Ik weet inderdaad het antwoord maar moet een paar seconden naar de verwoording zoeken. Dat leidt kennelijk tot twijfel of ze de juiste persoon hebben aangesproken. "Spreekt u ook Nederlands?" vraagt de leidster. Hoewel ik de verbalisering van mijn antwoord intussen gevonden heb, is mijn eerste gedachte 'als ik geen Nederlands spreek heeft deze vraag ook niet zoveel zin...' Ik heb het maar niet uitgesproken, en ze waren heel blij met het antwoord dat ik wel gaf.

BERT BARTEN

Bij mijn themawandeling over Trijn van de Leemput was het startpunt het tegelplateau in de Korte Elisabethstraat. Van de vier deelnemers was de eerste mevrouw zeer verbaasd dat er een mannelijke rondleider was. Zij had in de catalogus de wandeling gevonden onder het 'vrouwensymbool'. Zij bleef de hele wandeling heel kritisch op al mijn uitspraken tot het toetje: een bezoek aan het huis van Trijn. Uiteindelijk bedankte ze me hartelijk!

BART SEIDEL

Ik leid een groep rond van voornamelijk jonge bouwvakkers en hun vriendinnen. Ze waren uitgenodigd door een van die vriendinnen. Hoewel duidelijk niet helemaal van harte liepen ze toch mee en leken ook wel geïnteresseerd. Een van die jongemannen, ene Freek, had voortdurend opmerkingen die waarschijnlijk grappig bedoeld waren; op mijn gevoel voor humor sloegen ze niet aan. Zijn vriendin probeerde hem wat te kalmeren, wat nauwelijks lukte, hij had de onbedwingbare behoefte zich te manifesteren. Ergens aan de Oudegracht bevindt zich een lantaarnconsole van een zeemeermin, nabij een huis van die naam. Haar vrouwelijke rondingen zijn, ook in steen, goed zichtbaar. Bij de aanblik ervan roept Freek uit "Hé, tieten". Mijn reactie "Ja Freek, zo zien ze er nou uit!" De rest van de groep kon er hartelijk om lachen. En, het moet gezegd, Freek vond het ook wel leuk, zo sportief was hij dus wel.

BERT BARTEN

LEESCOACH MET DEELNEMER IN DE BIEB

FOTO: COR VAN SANTEN

Altijd op zoek naar mooie plaatjes

Mijn naam is Henk de Vries, geboren in 1953 te Wolvega (Westellingwerf). Het taalgebied daar is Fries noch Drents. Mijn ouders spraken Stellingwerfs (Stellingwarfs), een Nedersaksische streektaal.

We verhuisden in 1958 naar Hilversum. Als jochie was ik al vroeg bezig met 'verbeelding' door het maken van tekeningen en foto's. Mijn interesse richtte zich al snel op mediabedrijven in Hilversum die zich in rap tempo ontwikkelden. Regelmatig had ik vakantiebaantjes bij de Nederlandse Televisie Stichting (NTS). Wat later begon ik als jongste medewerker 'in het lood' bij de Gooi- en Eemlander. De kopij voor kranten werd gezet in lood en in die periode ook nog afgedrukt door middel van halfronde loden mantels. De zetmachines en rotatiepersen maakten toen een geweldig lawaai. Altijd weer die spanning om op tijd de krant uit brengen. Leuke tijd!

Het ondernemersbloed stroomde blijkbaar al vroeg door de aderen. In mijn vrije tijd begon ik met vrienden buurtkrantjes maken. Op de toen beruchte stencilmachines konden we zelf de krantjes produceren. De bezorging deden we uiteraard ook. We verdienden voor die tijd al een leuk zakcentje. Tijdens en na mijn opleiding aan het

Mediacollege Amsterdam, toen nog AGS, had ik meestal een camera bij de hand. Het maken van een sprekende foto is voor mij nog steeds, elke dag opnieuw, een uitdaging. Een verhaal vertellen in beelden. Mooi als dat lukt.

Het is wellicht geen toeval, wel bijzonder, dat ik mijn militaire dienstplicht heb mogen vervullen als legerfotograaf bij de toenmalige Leger Film- en Fotodienst (LFFD) in Den Haag. Een bijzondere en ook spannende periode van eind 1975 tot medio 1977. De treinkaping bij de Punt en de gijzeling van een lagere school in Bovensmilde waren de droevige momenten. Gelukkig ook veel avontuur en lol beleefd. Het werken in de grafische industrie sloot naadloos aan op mijn interesses. Na een drietal werkgevers begon ik zelf een grafisch productiebedrijf in combinatie met een reclamebureau in Geldermalsen. Van 1987 tot 2017 stond ik ingeschreven als zelfstandig ondernemer: eigenaar van diverse grafische bedrijven. Door het werken met stagiairs van het Grafisch Lyceum Utrecht kwam ik al snel in aanraking met het mbo-vakonderwijs. Ik werd gevraagd om enkele lessen te verzorgen. Zo gaat dat. Als zij-instromer begon ik rond 1996 als parttime vakdocent. Nog even je bevoegdheid halen in deze uiterst drukke periode. Geen aanrader! Ook het op en neer rijden van Geldermalsen naar Utrecht werd steeds meer een last. Mijn echtgenote was die spanning ook zat. We besloten uiteindelijk om naar Utrecht te verhuizen. We hebben vanaf januari 2000 heerlijk gewoond in de Watervogelbuurt in de wijk Oost. Op loopafstand van je werk en het kantoor van je reclamebureau aan huis. Ideaal!

HENK DE VRIES

FOTO: PRIVÉARCHIEF

We kwamen vanaf de verhuizing in wat rustiger vaarwater. Of toch niet? Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. In 2014 toch nog even een B&B starten. We woonden in een groot pand en hadden waarschijnlijk toch behoefte aan enige reuring. Een groot succes, de B&B was vanaf de eerste dag volgeboekt. Aan alles komt een eind. Ook aan het wonen op een vertrouwde plek en je carrière. Februari 2020 mocht ik met pensioen. Wat een leuke tijd had moeten worden werd door corona en het overlijden van mijn echtgenote een donkere wolk. Februari 2021 begon het toch weer te kriebelen en las ik de vacature bij Gilde Utrecht. Men zocht iemand die het Gilde zichtbaar wilde maken op de diverse sociale media. Het plaatje paste goed bij me. Tot op de dag van vandaag zwerf ik door het Utrechtse en fotografeer alles wat los en vast zit. In het begin was het lastig om een leuke post te maken vanwege de lockdown. Heb je ook een leuke (oude) foto of iets te melden? Een e-mail naar mij via Nienke (kantoor@gildeutrecht.nl) is zeer welkom. Tot ziens op Facebook of Instagram #gildeutrecht.

HENK DE VRIES

FOTO: PRIVÉARCHIEF

Vorige puzzel

In de serie over bekende Utrechtse inwoners ging u in de vorige puzzel op zoek naar vier vrouwen. Er waren weer verrassend veel goede oplossingen waaruit blijkt dat deze rubriek nog steeds gewaardeerd wordt. Na loting is Ulli Hild als winnares uit de bus gekomen; zij kan de prijs op het Gildekantoor ophalen. De oplossing luidt als volgt:

1. Deze verzetsstrijdster wordt ieder jaar in de bloemetjes gezet: *Truus van Lier*.
2. Zangpedagoge en componist van 'Drie kleine kleutertjes': *Catharina van Rennes*.
3. Zij stond aan de wieg van het Diakonessenhuis: *Henriette Swellengrebel*.
4. Een sterke vrouw die haar mannetje stond op de Maliebaan: *Marie Anne Tellegen (Dr. Max)*.

Het antwoord op de vraag waar de tekening is gemaakt op de Achterpagina van de laatste editie is: *het pand aan het Lucas Bolwerk, hoek Nobelstraat*.

Nieuwe puzzel

De serie over bekende Utrechtse wordt voortgezet met vier vragen over mannen van wie een beknopte maar karakteristieke omschrijving wordt gegeven. Om welke vier gaat het hier?

1. Deze dichter uit de vorige eeuw is waarlijk bekend geworden via een Braziliaanse mezzosopraan.
2. Proost uit de vijftiende eeuw die een huis in de Donkerstraat bewoonde.
3. Dolle jonker uit de zeventiende eeuw die een kei was in het organiseren van volksfeesten.
4. Architect van de gebogen lijn uit de vorige eeuw die zijn sporen heeft verdiend.

Weet u de puzzel op te lossen of kunt u vertellen waar de tekening van Henk van Hilten is gemaakt? U kunt uw antwoord voor 1 maart 2022 mailen naar kantoor@gildeutrecht.nl of, als u liever pen en papier gebruikt, naar Redactie Gildenieuws, Lange Smeestraat 7, 3511 PS Utrecht.

THOM VAN ROSSUM

HEMELBOOM BIJ STADSSCHOUWBURG

FOTO: RENÉ VEENIS

TEKENING: HENK VAN HILTEN